

Trastuzumab (Herceptin®)

Inleiding

De informatie in dit document is bedoeld als aanvulling op de informatie die u al heeft gekregen van uw behandelend internist-oncoloog en de oncologieverpleegkundige. Het is bekend dat veel van de informatie die u tijdens de eerste gesprekken over uw ziekte en de behandeling krijgt verloren gaat en dat de vragen over behandeling en mogelijke bijwerkingen meestal later komen. U kunt de informatie thuis rustig nalezen om u voor te bereiden op de behandeling die u gaat krijgen. Vragen kunt u stellen bij een volgend bezoek aan de polikliniek of via de uitgereikte telefoonnummers.

Borstkanker (mammacarcinoom)

De diagnose borstkanker is bij u vastgesteld. Uw arts heeft u voorgelicht over de voor u meest geschikte behandeling. Onderdeel van deze behandeling is behandeling met trastuzumab (Herceptin®).

Doelgerichte therapie

Doelgerichte therapie is naast chemotherapie en radiotherapie een behandeling tegen kanker. De medicijnen proberen kankercellen te remmen in hun groei.

Meer informatie hierover kunt u lezen in de folder 'Doelgerichte therapie'.

Aan de buitenkant van sommige cellen zit een eiwit, Her2. Hierdoor kan een kankercel sneller groeien.

Trastuzumab is een medicijn dat via het Her2 eiwit de groei van deze cellen remt.

De behandeling met trastuzumab wordt alleen gegeven aan patiënten waar overexpressie van HER2 aangetoond is op de kankercel.

Één van de bijwerkingen van trastuzumab is vermindering van de hartspierfunctie. Voor dat met de behandeling gestart kan worden, zal de hartspierfunctie onderzocht worden met behulp van een MUGA-scan. Deze scan zal tijdens de behandeling regelmatig herhaald worden.

Behandelplan

Medicijn	Dag 1	Dag 2 t/m 7 of 21	Wijze van toediening	Opmerkingen
Herceptin	•		Infuus	Kuur 1: 2 uur toediening; 1 uur observatie
				Kuur 2: 1 uur toediening; 1 uur observatie
				Vanaf kuur 3: 1 uur toediening

De toediening van trastuzumab vindt plaats op het Dagcentrum. De toediening van trastuzumab begint langzaam en zal bij de volgende behandeling wat sneller gaan als er geen bijwerkingen geweest zijn. De reden hiervan is dat de meeste bijwerkingen tijdens of direct na het infuus optreden.

Bij de eerste kuur krijgt u een oplaaddosis, de dosering is dan hoger dan bij de volgende kuren.

Het aantal kuren kan, afhankelijk van uw situatie, variëren.

Bij preventieve kuren duurt de behandeling 1 jaar, maximaal 17 kuren iedere 3 weken.

Op de dag dat u de trastuzumab toegediend krijgt, laat u eerst bloedprikken, waarna u de internist-oncoloog op de polikliniek bezoekt. Op basis van hoe het met u gaat en de uitslag van de bloedwaarden, zal vastgesteld worden of u de kuur kunt krijgen. De trastuzumab wordt dan door de internist-oncoloog besteld bij de apotheek. De apotheek heeft enige tijd nodig om de kuur voor u te bereiden.

U kunt op het klaarmaken van uw infuus wachten in verblijfsruimte De Stee. Deze comfortabele wachtruimte bevindt zich op de 1^e verdieping van de polikliniek Oncologie en is bereikbaar via de trap middenin de poli of met de lift bij Fonteinstraat 19. De medewerkers van de polikliniek wijzen u graag de weg.

Soms kunt u eerder dan de afgesproken tijd terecht op het dagcentrum. U kunt bij de balie van de polikliniek van de Medische Oncologie een polifoon (een soort mobiele telefoon) meekrijgen of uw eigen mobiele telefoonnummer doorgeven. U kunt dan gebeld worden als u eerder geholpen kunt worden op het dagcentrum. Wordt u niet via de telefoon opgeroepen, dan kunt u zich op het geplande tijdstip op het dagcentrum melden. Wij raden u aan om iets mee te nemen ter ontspanning tijdens het wachten.

In totaal duurt uw bezoek aan het UMCG als u voor een kuur komt, bij de eerste kuur ongeveer 5 uur (bloed prikken, polibezoek en verblijf op het dagcentrum), bij de tweede kuur ongeveer 4 uur en de volgende kuren 3 uur. De eerste keer dat u de kuur toegediend krijgt, zal het verblijf op het dagcentrum wat langer duren omdat u dan uitleg krijgt over de gang van zaken. Uiteraard kunt u dan ook uw vragen stellen. Wij raden u aan om deze op een briefje te verzamelen.

Situaties waarin u direct telefonisch contact op moet nemen met het ziekenhuis:

Koorts:

- bij één keer koorts boven 38.5 graden
- bij twee maal achter elkaar 38 graden koorts in een tussentijd van 6 uur
- bij koude rillingen

Misselijkheid en braken:

- bij ernstig en aanhoudend braken gedurende 24 uur of langer
- bij tekenen van uitdroging: droge mond, droge huid, weinig of niet meer plassen, donkere urine

Diarree:

- bij langer dan 24 uur aanhoudende diarree
- bij tekenen van uitdroging: droge mond, droge huid, weinig of niet meer plassen, donkere urine

Obstipatie/Verstopping van de ontlasting:

- bij langer dan drie dagen aanhoudende obstipatie (harde ontlasting en/of verstopping)

Andere situaties waarin u direct moet bellen:

- bij aanhoudend bloeden van een wondje (langer dan 15 minuten)
- bij een lang aanhoudende bloedneus (langer dan 15 minuten)
- bij heviger bloedverlies tijdens menstruatie
- bij hartkloppingen en duizeligheid
- bij plotseling optredende kortademigheid, een gevoel van benauwdheid of een snelle ademhaling die u niet kunt corrigeren
- bij pijnlijke plekjes in de mond en moeite met slikken waardoor u niet kunt eten of drinken
- bij een pijnlijk en branderig gevoel bij het plassen
- bij aanhoudende pijn of een branderig gevoel op de plaats van toediening van cytostatica
- bij pijnlijke handen en voeten
- bij elk ander nieuw verschijnsel

Voeding tijdens en na behandeling

Goede voeding en een stabiel lichaamsgewicht zijn belangrijk. Het vergroot de mogelijkheid om een behandeling te doorstaan en ervan te herstellen.

Goede voeding is gevarieerd en bevat:

- Voldoende energie
- Voldoende eiwitten
- Voldoende vocht
- Vitamines en mineralen

De internist-oncoloog of de oncologieverpleegkundige zal u naar een diëtist verwijzen als u een grote kans op voedings- of gewichtsproblemen heeft. Als u zelf vragen heeft over voeding kunt u deze altijd stellen aan uw arts of verpleegkundige.

Als u supplementen gebruikt, dan vragen wij u dit ook te bespreken met uw arts of verpleegkundige. Er kan dan worden uitgezocht of dit eventueel schadelijk is in combinatie met medicijnen voor de behandeling van kanker.

Voor meer informatie zie www.kanker.nl of www.voedingenkankerinfo.nl

Bewegen tijdens en na behandeling

Kanker en de behandeling daarvan hebben een grote impact op uw lichamelijke en geestelijke welzijn. Wetenschappelijk onderzoek leert dat regelmatig bewegen na de behandeling een belangrijke bijdrage kan leveren aan het opbouwen van de conditie en aan het herstel. Ook beweging tijdens de behandeling kan een positieve invloed hebben.

Bewegen tijdens een behandeling vanwege kanker is meestal veilig. Vraag uw internist-oncoloog of oncologieverpleegkundige advies over bewegingsactiviteiten die in uw situatie geschikt zijn en neem contact met hen op als u meer dan “normale” klachten ondervindt ten gevolge van het bewegen.

Werken tijdens en na behandeling

Aan het werk blijven of het werk weer oppakken na een periode van afwezigheid kan ten goede komen aan uw welbevinden en herstel. Werk kan, naast een inkomen, afleiding en houvast bieden: de aandacht gaat even niet uit naar de ziekte, maar naar andere zaken. Ook vinden veel mensen het sociale contact met collega's prettig.

De mate waarin mensen wel of niet kunnen werken tijdens en na de behandeling is afhankelijk van verschillende factoren. Indien uw ziekte, de bijwerkingen van de behandeling, en de soort werkzaamheden die u doet het toelaten, raden wij u aan om (voor een deel) aan het werk te blijven tijdens de behandeling. Hiervoor zijn geen algemene adviezen te geven. Bespreekt u daarom uw persoonlijke situatie met de internist-oncoloog of oncologieverpleegkundige.

Er zijn wel algemene tips en adviezen over het onderhouden van contact met uw werkgever, overleg met uw bedrijfsarts, en wetgeving. Deze informatie kunt u bijvoorbeeld vinden op de website www.kanker.nl of in de folder “Wat en hoe bij Kanker en Werk. Handleiding voor mensen die kanker hebben (gehad)” (te verkrijgen via de oncologieverpleegkundige of in het Informatiecentrum Oncologie).

Bijwerkingen en adviezen

Behandelingen met medicijnen kunnen bijwerkingen hebben. Deze kunnen in meer of mindere mate optreden.

Bij het opstellen van deze lijst is gestreefd naar een volledige weergave van alle bijwerkingen die bij uw behandeling op kunnen treden, maar dit houdt niet in dat alle genoemde bijwerkingen zich ook daadwerkelijk zullen voordoen. Het uitblijven van bijwerkingen wil niet zeggen dat de behandeling niet aanslaat. De volgorde waarin de bijwerkingen vermeld staan is willekeurig.

De volgende bijwerkingen kunnen optreden:

1. Grieperig gevoel
2. Koorts op de dag van toediening
3. Allergische reactie
4. Invloed op de hartspierfunctie

Hieronder vindt u een uitgebreide beschrijving van de bijwerkingen en adviezen.

1. Griepig gevoel

Door de behandeling kunt u een griepig gevoel krijgen, met verschijnselen van:

- algehele malaise
- koorts
- hoofdpijn
- verminderde eetlust
- spierpijn en pijn in de botten

Het griepig gevoel is meestal van korte duur. Het begint enige uren na de toediening van de medicijnen, houdt 1 tot 2 dagen aan en verdwijnt meestal weer spontaan.

Adviezen

- Neem de temperatuur op wanneer u zich niet goed voelt of last heeft van koude rillingen. Een temperatuur van 38,5°C of meer of een aanhoudende lichte temperatuurverhoging kunnen wijzen op een bijkomende infectie; neem in dat geval contact op met uw behandelend arts.
- Gebruik ter bestrijding van hoofdpijn, spierpijn en pijn in de botten 500 mg tot 1000 mg paracetamol (maximaal 4 maal daags 1000 mg). Wanneer de griepverschijnselen in de dagen na de behandeling erger worden of niet verbeteren, moet u contact opnemen met uw behandelend arts.

2. Koorts op de dag van toediening

Koorts is een verhoging van de lichaamstemperatuur tot boven de 38,5°C. Door de behandeling kan koorts ontstaan. De koorts verdwijnt spontaan binnen 24 uur na de toediening.

Adviezen

- bij koorts heeft het lichaam extra vocht nodig. Daarom is het belangrijk dat u voldoende drinkt, want door de koorts en het zweten, verliest u meer vocht dan gewoonlijk.
- alleen op advies van uw behandelend arts dagelijks 500 mg tot 1000 mg paracetamol (maximaal 4 maal daags 1000 mg) innemen tegen de koorts.

Neem in ieder geval contact op met uw behandelend arts wanneer de koorts van 38,5°C of hoger na 24 uur nog niet verdwenen is.

3. Allergische reactie

Door de behandeling kunt u een allergische reactie krijgen. Trastuzumab wordt door het lichaam als een lichaamsvreemde stof gezien en kan daardoor een allergische reactie veroorzaken.

Een allergische reactie begint vaak met:

- roodheid en huiduitslag, soms met jeuk over het hele lichaam
- verwijding van de bloedvaten

Later kunnen de volgende verschijnselen optreden:

- duizeligheid en bloeddrukdaling
- kortademigheid
- bleekheid
- gezwollen oogleden en een opgezet gezicht
- rillen

Advies:

Wanneer u zich tijdens of direct na toediening van de trastuzumab anders voelt dan normaal dan moet u dit direct melden aan uw arts of verpleegkundige.

Een allergische reactie treedt meestal op tijdens de toediening in het ziekenhuis. De klachten verdwijnen na behandeling snel.

Indien deze klachten thuis optreden, moet u direct contact opnemen met uw behandelend arts. Als er sprake is van een levensbedreigende situatie is het advies 112 te bellen.

4. Invloed op de hartspierfunctie

Er bestaat een geringe kans dat als gevolg van de behandeling de hartspier minder goed gaat werken. Klachten passend bij een verminderde hartspierfunctie zijn het vasthouden van vocht aan de enkels, soms gepaard gaand met kortademigheid en 's nacht vaker plassen. Als u deze klachten bemerkt, moet u dit melden aan uw behandelend arts. De hartspierfunctie wordt tijdens de behandeling regelmatig gecontroleerd met een MUGA scan.

De behandeling van een verminderde hartspierfunctie bestaat uit het stoppen van de trastuzumab en eventueel aanvullende medicijnen.